

Kulttuurin nälkään, elämän janoon

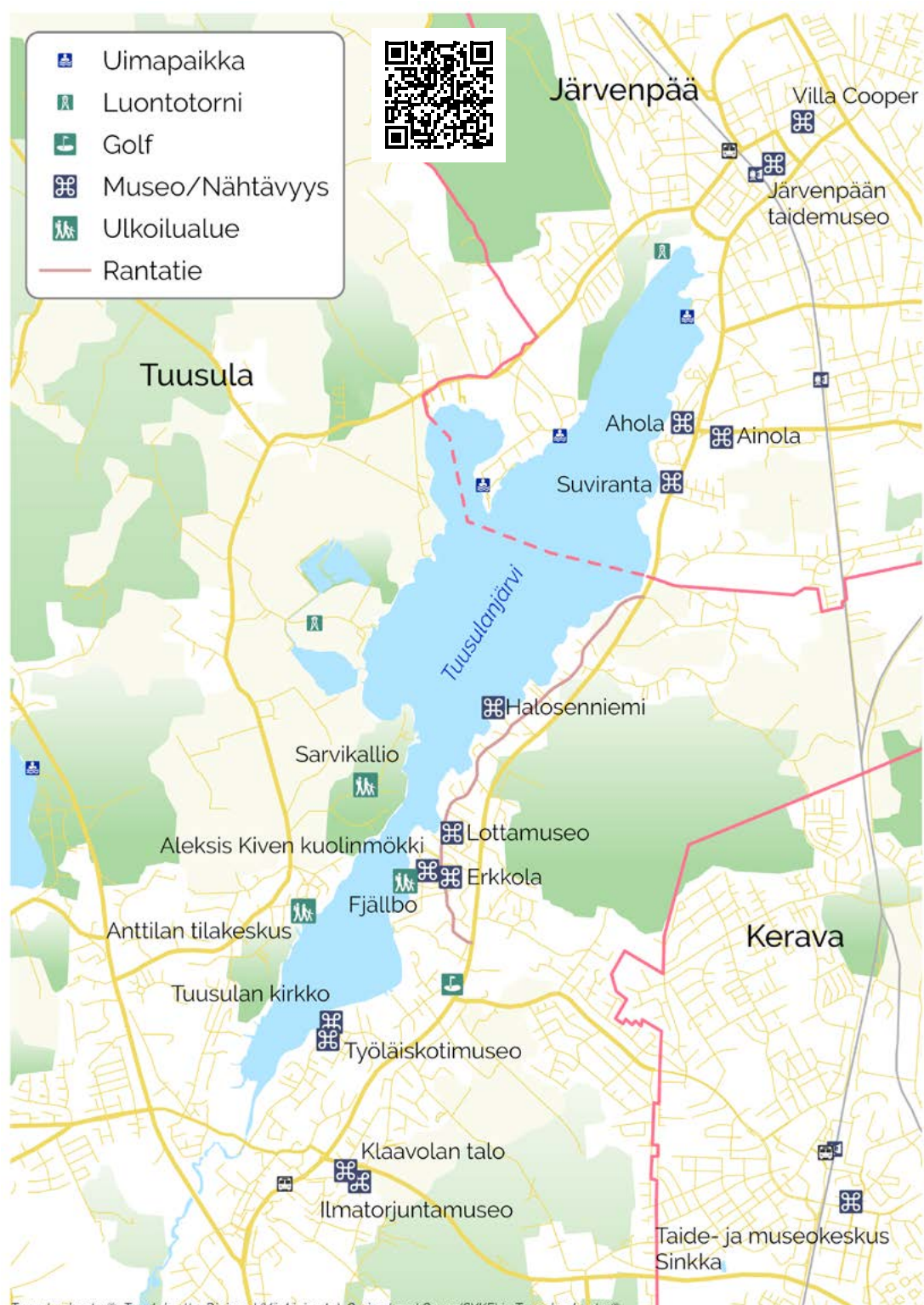
TUUSULA

Matkailuesite 2024

SISÄLTÖ

Kulttuuria kolmessa erilaisessa kohteessa	6
Palveluja Tuusulassa liikkuvalla	7
Kesän ykköstapahtumat Tuusulassa	8
Lumoudu kulttuurimaisemasta	11
Tuusulan luonto	22
Tekemistä Tuusulassa	25
Syö, juo ja majoitu, tee ostoksia	34

Kulttuuria kolmessa erilaisessa kohteessa

Tuusulan tunnetuimpiin kohteisiin kuuluu Tuusulanjärvi. Alueelle muodostui yli sata vuotta sitten poikkeuksellinen taiteilijayhteisö, kun Suomen kansalliskirjailijan Aleksis Kiven jalanjäljissä ja myöhemmin kirjailija Juhani Ahon houkuttelemana alueelle asettui joukko taiteilijoita, jotka vaikuttivat suomalaisuuden ja suomalaisen taiteen puolesta. Tuusulanjärven taiteilijayhteisössä synnyttiin se kansallistunne, joka siivitti kansakuntamme itsenäistymiseen.

Taiteilijayhteisön perintöä ennättää haukata siivun jo yhden päivätien aikana, mutta tutkittavaa riittää pidemmäksikin aikaa. Kahdeksan kilometriä pitkää, matalahkoa ja muodoltaan kapeaa järveä kiertää 20 kilometriä pitkä reitti. Monet taiteilijakodeista, tunnetuimpina näistä Halosenniemi ja Erkkola, sijaitsevat Rantatiellä järven itärannalla. Alueen maisemiin sekä sen kulttuuriaarteisiin pääsee tutustumaan vaikkapa pyörän selästä.

Tuusulan pohjoisosissa sijaitseva Kellokoski kätkee sisälleen kartanon ja torpparien, ruukin ja työläisten sekä sairaalan ja potilaiden historiaa. Kellokosken sydän on vanha ruukki, jonka kujilla voi yhä aistia jo kauan sitten hiljentyneen tehtaan tunnelman. Keskellä Kellokoskea, kosken ja padon päällä, avautuu näkymä koko kylän historiaan. Tehdasmuseossa on esillä tehtaalla valmistettuja metallituotteita sekä kuvia ja karttoja kylän ja ruukkialueen kehityksestä. Sairaalamuseossa voi tutustua mielenkiintoisiin tarinoin sairaalan ja sen potilaiden historiasta ja mielisairaanhoidon kehittymisestä.

Pohjoisesta Tuusulasta löytyvä Jokela kehittyi aikoinaan rautatien myötä. Syntyi tiilitehdas, ja Jokelan savesta valmistetut tiilet ja teollisuustuotteet kulkivat junalla asiakkaille. Tehtaan rakennukset ja saventosta syntyneet lammet ovat tänäkin päivänä Jokelan maamerkkejä. Tiilitehtaan sydän on 1930-luvulla rakennettu 57 metriä pitkä rengasuuni. Yleisölle avoinna ovat uuni ja sen suojarakennus, keinokuivaamot ja tehtaan ruokala. Kokonaisuutta täydentävät alueen historiasta ja tulevaisuudesta kertovat näyttelyt. Lammet ja luonnonläheinen ympäristö ovat tuoneet Jokelaan laulujoutsenia, jotka yhä kasvattavat poikueitaan alueella.

Tervetuloa päiväksi tai pidemmäksi aikaa!

Palveluja Tuusulassa liikkuvalla

Perille pääset junalla tai bussilla

Tuusulaan pääset omalla autolla, junalla tai linja-autolla – tai esimerkiksi junalla ja polkupyörällä. Polkupyörän kuljettaminen lähijunissa on maksutonta. Tuusulan oma rautatieasema sijaitsee Jokelassa. Tuusulanjärven nähtävyyksiä pääset näkemään helposti Järvenpään ja Keravan asemilta.

Tuusulan kunta on osa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymää (HSL). Etsi matkaasi soveltuva kulkuväline tai niiden yhdistelmä HSL:n reittioppaasta, hsl.fi.

Museokortti mukaan!

Pääset moniin Tuusulan museokohteisiin museokortilla. Lue lisää: museot.fi/museokortti

Lähde kulttuurikierrokselle – mene osoitteeseen museot.fi

Uutiskirjeen tilaus

Tilaamalla Tuusulan kunnan uutiskirjeen saat kerran viikossa sähköpostiisi tietoa ajankohtaisista asioista.

tuusula.fi/uutiskirje

Julkaisija: Tuusulan kunta
Taitto: Grapica Oy

Kuvat: Sami Mannerheimo, Kari Kohvakka, Antti Kallio, Kaapo Kamu, Tomi Sauranen, Ohoi Creative/Kalle Särkkä, Jere Satamo, Sari Tsokkinen, Tuusulan kunta ja alueen yritykset

Esitteen tiedot on kerätty helmikuussa 2024. Muutokset mahdollisia. Oikeudet muutoksiin pidätetään.

Kesän ykköstapahtumat Tuusulassa

Tuusulassa tapahtuu ympäri vuoden. Kesällä 2024 on luvassa muun muassa monenlaisia konsertteja, Tuusula-viikko ja koko Tuusulaan levittäytyvä taiteiden yö.

Löydät lisätietoja muutamista tapahtumista
tapahtumat.tuusula.fi

KRAPIN PAJAN PUISTOKONSERTIT

Tämän kesän ohjelmistossa on muun muassa Arttu Wiskari, Behm, Atomirota, Elastinen, Klamydia ja Anna Puu. Kurkkaa kaikki kesän puistokonsertit Krapin Pajan verkkokaupasta ja valitse suosikkisi.

kauppa.krapinpaja.fi/category/puistokonsertit

TUUSULA-VIIKKO

15.–22.7.2024

Tuusula-viikko on monipuolinen tuusulalaisten tuusulalaisille järjestämä tapahtumaviikko, joka perustuu 22.7. vietettävään Tuusula-päivään eli Tuusulan perustamispäivään.

TUU MUSEOON -VIIKOT

15.–28.8.2024

Tuu museoon -viikoilla Tuusula on todellinen museopitäjä, kun 11 museota ja historiallista kohdetta on avoinna kahden viikon ajan.

MEIDÄN FESTIVAALI

28.7.–3.8.2024

Kamaritaidetapahtuma Meidän Festivaali tuo jälleen koko joukon aikamme kiinnostavinta taidetta ja uteliaimpia taiteen tekijöitä yleisön kosketusetäisyydelle. Ennakkoluulottomuudesta ja poikkitaiteellisista sekä -tieteellisistä tempauksistaan palkittu festivaali levittäytyy Tuusulanjärven rannoille heinäkuun viimeisellä viikolla.

meidanfestivaali.fi

TUUSULAN TAITEIDEN YÖ

9.8.2024

Tuusulan taiteiden yössä voi tapahtua mitä vain, kun kesäillassa esiin nousevat eri alojen taiteilijat. Teatteria, musiikkia, sirkusta, tanssia ja visuaalista taidetta – myös itse tehden. Tuusulan taiteiden yö järjestetään eri puolilla Tuusulaa Kotorannan puistosta ja Tuusulanjärven maisemista Kellokosken ruukin ja Jokelan tiilitehtaan alueille.

tuusula.fi/taiteidenyo

KRAPIN PUUTARHAJUHLAT – MAKEA FESTIVAALI 15.–17.8.2024

Krapin Pajan, Krapin ja Warner Music Liven järjestämistä Puutarhajuhlista päästään nauttimaan torstaina 15.8, perjantaina 16.8 & lauantaina 17.8.2024. Krapin tunnelmallinen pihapiiri on kuin tehty elokuista puutarhajuhlia varten. Kolmen päivän aikana luvassa on monenlaisia kulttuuri- ja ruokaelämyksiä sekä pihalla että Krapin Pajassa, Mankelissa ja Krapihovissa. Juhlailat huipentuvat suosittujen artistien esi-tyksiin. Lavalla nähdään mm. Haloo Helsinki ja Egotrippi ja KUUMAA. Liput kauppa.krapinpaja.fi/category/puutarhajuhat

TARINOIDEN TALOT 10.8.2024

Jokelan rautateiden ympärille syn-tyntä upeaa teollisuushistoriaa esitellään elokuussa ensimmäistä kertaa järjestettävässä Tarinoiden Talot tapahtumassa. Tapahtumapäivänä Jokelan historiaa kerrotaan asukkaiden ja talojen kautta kaikille kiinnostuneille. Ovet avataan mitä mielenkiintoisimpiin kohteisiin. Mukana on niin julkisia kohteita kuin yksityiskotejakin, joista ei tarinaa tai ihasteltavaa puutu.

LASTEN MUSEOJUHLAT TUUSULANJÄRVEN MUSEOISSA 24.8.2024

Ainola, Ahola, Halosenniemi, Lottamuseo, Taiteilijakoti Erkkola ja Aleksis Kiven kuolinmökki järjestävät yhteiset Lasten museojuhlat. Mukana on myös Tuusulan kirjastoauto Kirre. Tapahtuma on täynnä hauskaa tekemistä sekä mielenkiintoista nähtävää ja koettavaa. Lasten museojuhlien ohjelma on maksuton ja museoihin on maksuton sisäänpääsy lapsen kanssa koko päivän. tuusula.fi/lastenmuseojuhat

Tuusulassa upeita tapahtumia.

Lumoudu kulttuurimaisemasta

Tuusula on monipuolinen retkikohde: Tuusulanjärven ympäristössä voit uppoutua taiteilijakotien historialliseen tunnelmaan, joka johdattelee suomalaisuuden tarinan syntyä lähteille. Sarvikalliolla voit ihastella samoja maisemia, joita taiteilijayhteisön jäsenet ikuistivat maalauksiinsa 1900-luvun alkupuolella. Kellokoskella pääset nauttimaan päivästä historiallisessa ruukkimiljöössä ja kävelemään vaikka vanhan sairaala-alueen polkuja. Jokelassa sinua odottaa vanha tiilitehdas ympäristöineen ja lampi joutsenineen.

Olemme koonneet tähän esitteeseen paikkakunnan tunnetuimmat nähtävyydet, ravintolat ja kaikki ne hyväksi havaitsemamme vinkit, joiden avulla saat vierailustasi mahdollisimman paljon irti. Käynti Tuusulassa palkitsee kaikkina vuodenaikoina.

Tuusula tarjoaa elämyksiä
– tule ja ota ne omaksesi.

AHOLA

Kirjailija Juhani Ahon ja taiteilija Venny Soldan-Brofeldtin entinen koti Tuusulanjärven rannalla. Aholan perusnäyttelyssä "Minkä mitäkin Aholasta" tutustutaan taiteilijajärjestyksen elämään ja tuotantoon sekä Tuusulanjärven taiteilijayhteisön vaiheisiin. Aholassa on paljon puuhää leikkihuone ja kepparitalli.

KESÄNÄYTTELY 2024:

Esirippu nousee
– teatteri ja Aholan asukkaat

Avoinna:

2.5.-29.9. ti-su 10-17

Sibeliuksenväylä 57, Järvenpää
040 315 2213
ahola@jarvenpaa.fi
aholamuseo.fi

AINOLA

Ainola oli säveltäjä Jean Sibeliuksen ja hänen perheensä koti 65 vuoden ajan vuodesta 1904 lähtien. Vierailu alkuperäisessä asussaan säilytetyssä Ainolassa ja sen piharakennuksissa on ainutlaatuinen aikamatka viime vuosisadan kotikulttuuriin, musiikkiin ja kuvataiteeseen. Ainolaa ympäröi kaunis puutarha, jossa sijaitsee säveltäjän ja hänen vaimonsa Ainin hauta. Museon lipunmyynnin yhteydessä palvelevat museokauppa ja kahvila Aulis.

Avoinna:

2.5.-29.9. ti-su 10-17

Ainolankatu, Järvenpää
09 287 322
info@ainola.fi (opastusvaraukset)
ainola.fi

ALEKSIS KIVEN KUOLINMÖKKI

Suomen kansalliskirjailijan Aleksis Kiven kuolinmökissä pääsee kokemaan, millaista seudulla oli ennen kuin taiteilijayhteisö asettui asumaan Tuusulanjärven ympäristöön. Mökki kuului Aleksis Kiven veljelle perheeseen. Kivi asui siellä vain elämänsä viimeiset kuukaudet vuonna 1872.

Avoinna:

2.5.-1.9. ti-su 10-17
7.9.-10.10. la-su 12-17

Rantatie, Tuusula

040 314 3471, erkkola@tuusula.fi
tuusula.fi/
aleksiskivenkuolinmökki

HALOSENNIEMI

Taidemaalari Pekka Halosen vuonna 1902 valmistunut kansallisromanttinen ateljeekoti. Nykyisin museona toimiva Halosenniemi esittelee näyttelyissään Halosen taidetta ja Tuusulanjärven taiteilijayhteisöä. Museo tarjoaa monipuolisesti tapahtumia ja näyttelyiden ohjelmaa. Sen yhteydessä museokauppa ja venevuokraamo.

NÄYTTELYT 2024:

31.10.2023-21.4.2024 Haaveita ja näkyjä
3.5.-15.9.2024 Miljoonamänty
– maisemamaalauksia Pekka Haloselta ja aikalaisilta,
24.9.2024-26.1.2025 Taiteilijakodin arkea ja juhlaa

Avoinna:

1.1.-21.4. ti-su 12-17
3.5.-1.9. ma-su 10-17
3.9.-31.12. ti-su 12-17

Halosenniementie 4-6, Tuusula
040 314 3466, 040 314 3469
halosenniemi@tuusula.fi
halosenniemi.fi

ILMATORJUNTAMUSEO

Sotahistoriallisen erikoismuseon kolmessa näyttelyhallissa ja laajalla ulkoalueella on esillä harvinaisia ilmapuolustajajärjestelmiä sekä Suomen sotahistoriaa Ruotsin vallan ajalta nykypäivään. Kahvila ja museokauppa.

Avoinna:

21.–14.5. ke–su 11–17
15.5.–31.8. ti–su 11–17
1.9.–30.11. ke–su 11–17

Klaavolantie 2, Tuusula

040 314 3470 (aukioloaikoina)
itmuseo@ilmatorjuntamuseo.fi
ilmatorjuntamuseo.fi

JOKELAN TIILITEHDAS

Jokelan taajama on kasvanut rautatien ja vuonna 1874 perustetun Jokelan tiilitehtaan ympärille. Tiilitehtaan sydän on 1930-luvulla rakennettu 57 metriä pitkä rengasuuni. Yleisölle avoinna ovat uuni ja sen suojarakennus, keinokuivaamot ja tehtaan ruokala. Kokonaisuutta täydentävät alueen historiasta ja tulevaisuudesta kertovat näyttelyt.

Jokelan 150-vuotisjuhlavuoden kunniaksi tiilitehtaan konehuoneeseen avataan näyttelytila vaihtuville näyttelyille 17.4.–29.9.2024. Tarkemmat tiedot ja aukioloajat tapahtumat.tuusula.fi/jokela150

Avoinna:

Tuu museoon -viikoilla 15.–28.7.
ti–su 11–17 ja tapahtumien yhteydessä

Nukarintie 3, Jokela

040 314 3460
tuusula.fi/jokelantiilitehdas

Historiaa
nykypäivään.

JÄRVENPÄÄN TAIDEMUSEO

Järvenpään taidemuseon näyttelyt esittelevät Tuusulanjärven taiteilijoiden elämää ja tuotantoa.

Kokoelmanäyttely Eero Järnefeltin ja Venny Soldan-Brofeldtin teoksista 2.5. alkaen.

NÄYTTELYT 2024:

7.4.–31.8.2024 Sävelten arkkitehtuuria
– Villa Kokkonen kotina Järvenpään taidemuseolla
6.10.2024–23.2.2025 Koulu + taide
– Kauneusaistin kasvatusta

Avoinna:

Touko–syyskuu ti–su 10–17
Loka–joulukuu ke–su 10–17

Kirjastokatu 8, Järvenpää

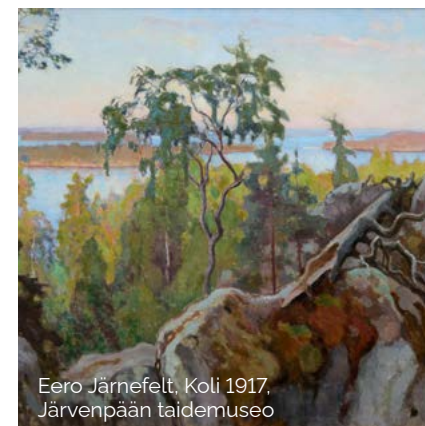
040 315 3881
taidemuseo@jarvenpaa.fi
jarvenpaantaidemuseo.fi

KELLOKOSKEN KIRKKO

Punamullalla maalattu puinen kirkko sijaitsee kauniilla paikalla patoaltaan äärellä. Se rakennettiin noin vuonna 1800 ruukinpatruuna Nystenin toimesta. Ikkunoiden kruunuaiheiset maalaukset ja kellotorni ovat patruuna Totti Carlanderin ajalta 1930-luvulta.

Opastus 1.6.–31.8. su klo 14

Männistöntie 5, Kellokoski
tuusulanseurakunta.fi

Eero Järnefelt, Koli 1917,
Järvenpään taidemuseo

Uniikkeja
kohteita.

KELLOKOSKEN RUUKIN TEHDASMUSEO

Museo esittelee ruukin ja kylän historiaa vanhassa tehdasmiljöössä. Esillä on tehtaalla valmistettuja metallituotteita maitoastioista alumiiniveneisiin.

NÄYTTELY 2024:

Julkkis kävi täällä

Tarkista aukioloajat

fb.com/kellokoskenruukintehdasmuseo

Kellokosken ruukki

Vanha valtatie 190, rakennus 3,

Kellokoski

040 773 1889

tehdasmuseo.fi

KELLOKOSKEN SAIRAALAMUSEO

Museossa voi tutustua erilaisten hoitomuotojen historiaan, sairaalan toimintaan sotavuosina sekä sairaalassa vaikuttaneiden potilaiden ja henkilökunnan elämään. Esillä on muun muassa sairaalan vanhaa esineistöä, kuten lobotomiavälineistö ja shokkihoidoissa käytettyjä välineitä, sekä potilaiden työterapiassa tekemiä esineitä ja taideteoksia.

Avoinna:

16.-14.7. to, la, su 11-17

15.-28.7. ti-su 11-17 Tuu museoon -viikoilla

29.7.-11.8. to, la, su 11-17

ja Kellokosken alueen tapahtumapäivinä.

Vanha valtatie 198, rakennus 9,

Kellokoski

040 314 3474

tuusula.fi/

kellokoskensairaalamuseo

Monipuoliset
näyttelyt.

KLAAVOLAN TALO

Klaavolan talossa voi tutustua vauraan uusmaalaisen maalaistalon elämään 1900-luvulla. Huoneet on sisustettu maailmansotien välisen ajan tyyliin käyttäen talon entisten asukkaiden ja museon kokoelmiin kuuluvia esineitä. Pihapiirissä on päärakennuksen lisäksi vilja-aitta, maituhuone ja sauna.

Avoinna:

Tuu museoon -viikoilla 15.-28.7.

ti-su 11-17

Klaavolantie 3, Tuusula

040 314 3460, 040 314 3474

tuusula.fi/klaavola

LOTTAMUSEO

Lottamuseo kertoo suomalaisen naisen yhteiskuntavastuusta; siitä kuinka naiset ovat omana aikanaan toimineet yhteiskunnan hyväksi. Näyttelyssä lottien tarinat avaavat suomalaisen naisen historiaa. Lottamuseossa järjestetään yleisöopastuksia ja monipuolisia tapahtumia ympäri vuoden.

NÄYTTELYT 2024:

Lotta Svärd - 100 vuotta

yhteiskuntavastuuta

-31.3. Lottatupa - koti sodan keskellä

-1.9. Oikea Lotta - lottakuvia

100 vuotta

18.5.- Vaaran vuodet - sodan ja

rauhan välissä -näyttely ja pakopeli

25.10.- Tuntematon lotta -valokuva-

näyttely

Avoinna:

6.1.-2.6. ti-su 10-17

4.6.-11.8. ti-su 10-18

13.8.-22.12. ti-su 10-17

Rantatie 39, Tuusula

09 274 1077

info@lottamuseo.fi

lottamuseo.fi

Tapahtumia
läpi vuoden.

SUVIRANTA

Eero ja Saimi Järnefeltin taiteilijakotia ympäröi vaikuttava englantilaistyylinen puutarha, ja sisällä voi yhä aistia 1900-luvun alun tunnelman.

Suvirannassa voi vierailla kesäkauden aikana etukäteen varatulla, opastetulla kierroksella.

Lisätietoa kierroksista ja varaamisesta Suvirannan kotisivuilta.

Suvirannankatu 5, Järvenpää
040 315 2181
suviranta@jarvenpaa.fi
jarvenpaantaidemuseo.fi/
suviranta

TAITEILIJAKOTI ERKKOLA

Runoilija J. H. Erkon viehättävä taiteilijakoti Tuusulan Rantatien varressa valmistui vuonna 1902. Erkkolassa järjestetään vaihtuvia taidenäyttelyitä ja kulttuuritapahtumia ympäri vuoden.

NÄYTTELYT 2024:

14.2.–26.5.2024 Liikahduksia
– modernin kaupungin aiheita
1900-luvulta

5.6.–1.9.2024 Tarinoita ajasta

– Silja Puranen ja Eero Lintusaari

9.10.2024–12.1.2025 Tuoppi kuohuvaa

– juomakulttuuria taiteessa

Avoinna:

11.–4.2. ke–su klo 12–17

13.2.–1.5. ke–su klo 12–17

2.5.–1.9. ti–su klo 10–17

2.9.–8.10. suljettu

9.10.–31.12. ke–su klo 12–17

Rantatie 25, Tuusula
040 314 3471, 040 314 3465
erkkola@tuusula.fi
erkkola.fi

Taiteilijakotien
historiaa.

TAIDE- JA MUSEOKESKUS SINKKA

Sinkan vaihtuvissa näyttelyissä esitellään ajankohtaista taidetta, muotoilun historiaa ja keravalaista menneisyyttä. Näyttelyiden lisäksi Sinkka tarjoilee monipuolisia kulttuuritapahtumia, opastettuja kierroksia ja oheishjelmaa lapsiperheille. Sinkassa voi myös nauttia pienen kahvion ja museokaupan tarjonnasta. Lisäksi Heikkilän kotiseutumuseo tarjoaa kesäisin keskiuusimaalaisen talonpoikaistalon tunnelmaa osoitteessa Museopolku 1, Kerava.

NÄYTTELYT 2024:

30.1.–19.5. Juhlariksalla halki elämän -
Taidetta Aune Laaksosen Taidesäätiön
kokoelmasta

11.6.–15.9.2024 Diivoja ja kylän naisia

5.10.–12.1.2025 Saven karnevaali

Avoinna

ti, to, pe klo 11–18, ke klo 12–19,
la–su klo 11–17

Kesällä 11.6.–25.8. ti–pe 11–18,
la–su 11–17

Poikkeusaukioloajat: sinkka.fi

Heikkilän kotiseutumuseo on avoinna

5.6.–18.8. ke–su 11–16

Kultasepätkäkatu 2, Kerava

040 318 4300

sinkka@kerava.fi

sinkka.fi

Kuva Marco Prosch

Monenlaista
nähtävää.

TUUSULAN AUTOMUSEO

Hyrylässä sijaitseva Raimo ja Kirsti Stenvallin ylläpitämä Tuusulan automuseo kertoo paikallisen kuljetusalan yrittäjän matkasta 1930-luvulta lähtien. Museossa on nähtävillä vanhoja autoja, valokuvia ja matkamuistoja vuosien varrelta.

Avoinna:

Tuu museoon -viikoilla 15.–28.7.
ti–su 11–17 ja sopimuksen mukaan

**Tuusulan Autotalo, ovi 3,
Huoltotie 1, Tuusula
0400 450 585
toimisto@r-stenvall.fi
r-stenvall.fi/automuseo**

TUUSULAN KIRKKO

Tuusulan hirsirakenteinen kirkko on yksi Suomen vanhimpia säilyneitä ristikirkkoja. Se vihittiin käyttöön vuonna 1734. Pekka Halosen suunnitteleman nykyisen värityksenä kirkko sai vuonna 1927. Kirkon yksinkertainen sisustus, lasimaalaukset ja Johan Asplundin 1850-luvulla maalaama alttaritaulu luovat kirkkoon hartaan tunnelman. Kirkkopuistoon on haudattu muun muassa Aleksis Kivi ja Pekka Halonen.

Avoinna:

16.–31.8. ma–pe klo 12–17
Vapaa pääsy.

Tarkemmat tiedot mm. opastuksista
tuusulanseurakunta.fi.

**Kirkkotie 34, Tuusula
09 875 960
tuusulanseurakunta.fi**

**Luontoa
ja kulttuuria.**

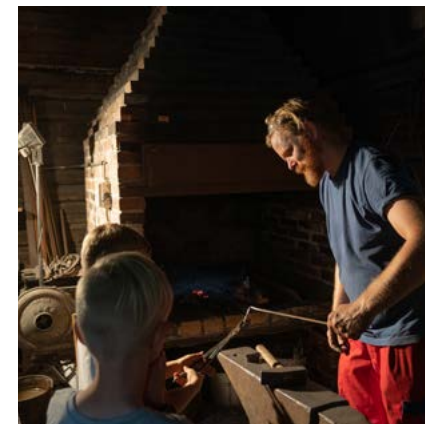
TUUSULAN TYÖLÄISKOTIMUSEO

Kirkonmäellä sijaitsevan työläiskotimuseon kokonaisuuteen kuuluvat suutarinverstas, kirvesmiesperheen koti ja sepänpaja esittelevät maalaispitäjän käsityöläisten elämää 1900-luvun alkupuolella. Museolla järjestetään myös käsityöläisperinteeseen liittyviä teemanäyttelyitä ja erilaisia työnäytöksiä esimerkiksi villan kehräämisestä ja sen karstaamisesta, tervanpoltosta, päreiden höylämisestä pärehöylällä ja sepäntöistä.

Avoinna:

1.–31.5. la–su 12–16
1.6.–16.7. ke 12–19, to–su 12–16
15.–28.7. ti–su 11–17
1.–31.8. la–su 12–16

**Kirkkotie 21, Tuusula
040 585 5798
tuusulantyolaiskoti-
museo@outlook.com
tuusulantyolaiskotimuseo.fi**

Tuusulan luonto

Tuusulaan mahtuu monenlaisia maisemia ja luontokohteita: metsiä, kallioalueita, avaria peltomaisemia ja vesistöjä.

Tuusulanjärvi on Uudenmaan maakuntajärvi. Järven rannoilla 1800–1900-lukujen vaihteessa asuneet taiteilijat ikuistivat sen lukuisiin taideteoksiin, ja niin siitä tuli osa suomalaista sielunmaisemaa. Tuusulanjärven alue ympäristöineen on ehdoton luontohelmi seudulla. Järvi on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi lintuvedeksi. Lähialueilla on useita luontokohteita, jotka ovat liikkujien suosiossa: täällä järjestetään jollakilpailuja, hiihdetään, matkaluistellaan ja pyöräillään.

Muihin kokeilemisen arvoisiin paikkoihin kuuluvat Metsäntutkimuslaitoksen Ruotsinkylän tutkimusmetsät. Tutustu myös esimerkiksi Jokelan lampireitteihin ja Kellokosken ruukin ja sairaalan läheisiin puistoihin. Luonto on lähellä joka paikassa.

**Tule nauttimaan
luonnosta Tuusulaan!**

SARVIKALLIO Sarvikalliontie, Tuusula

Sarvikallio on suosittu ympärivuotinen retkikohde. Tuusulanjärven rantojen korkein kohta kohoaa ylimmillään 25 metrin korkeuteen järven pinnasta. Jyrkästi järveen putoavan avokallion laella on mukava nauttia eväitä ja ihailaa avautuvaa järvimaisemaa. Vastarannan vanhat huvilat muistuttavat, että ollaan merkittävässä kulttuuriympäristössä, jossa Tuusulanjärven värikäs taiteilijayhteisö aikoinaan kukoisti.

Sarvikallio oli tärkeä paikka myös taiteilijayhteisön jäsenille. Venny Soldan-Brofeldt, Pekka Halonen ja Eero Järnefelt maalasivat siellä usein, ja kalliolla retkeiltiin perheineen. Eero Järnefeltille paikka toi mieleen Kolin jylhät kansallismaisemat, ja hän nimesi Sarvikallion pikku-Koliksi.

Sarvikallion metsäpolut löytyvät pysäköintialueen takaa ja ne kulkevat kohti näköalapaikkaa. Poluilla pääsee kokemaan vanhan metsän hämäryyttä ja koivikon valoa. Polkureitit kulkevat taukopaikalle, jossa sijaitsevat tulen-

tekopaikat polttopuineen. Alueella on kaksi kuivakäymälää, ja näköalapaikalle on rakennettu portaat alas Sarvikallion rantakiville asti. Voit saapua Sarvikalliolle myös soutuveneellä. Vuokraa vene Halosenniemenestä tai Hotelli Gustavelundista.

Sarvikallio on helposti saavutettavissa monesta suunnasta sekä autolla että julkisilla ja se sopii myös pyörätken kohteeksi. Sarvikallion arvokas lakialue on luonnonsuojelualuetta.

Lisätietoja: uuvi.fi/sarvikallio

FJÄLLBON PUISTO Aleksis Kiven kuja, Tuusula

Tuusulan Rantatien nähtävyyksien lähetyksillä sijaitseva kaunis Fjällbon puistoalue on suosittu virkistysalue Tuusulanjärven rannalla. Fjällbo löytyy Aleksis Kiven kuolinmökkin ja Erkkolan yhteisen pysäköintialueen läheisyydestä. Puistossa sijaitsee aikoinaan huvila, josta muistona on viehättävä huvimaja ja järvenrantaan johtavat kiviportaat.

Puiston rantakallioilta ja rannan kävelypoluilla voi nauttia luonnon rauhasta ja kauniista järvimaisemista. Vastarannalla sijaitsee Sarvikallion virkistysalue. Polun varsilta löytyy myös penkkejä ja nuotiopaikka. Puiston paikoitusalueen lähellä on uudistettu leikkipuisto leikkimökkeineen.

SEITSEMÄN VELJEKSEN VAELLUSREITTI

tuusula.fi/seitsemanveljeksen-
vaellusreitti

Seitsemän veljeksen vaellusreitti on 90 kilometrin pituinen patikka-reitti Helsingistä Tuusulan kautta Hyvinkäälle. Taival kulkee kirjailija Aleksis Kiveen ja Seitsemän veljestä -romaanin liittyvien kohteiden kautta niin metsäluonnossa kuin asutuksen lomassa. Reitillä voi tehdä lyhyitä päiväretkiä tai monen päivän patikan; sen varrelta löytyvät taukopaikat sekä ruokailu-, peseytymis- ja majoituspalvelut. Osa vaellusreitistä soveltuu myös hiihtoon ja pyöräilyyn.

Tuusulassa reitti kulkee Ruotsinkylän tutkimusmetsän metsäpolkuja ja johtaa Tuusulanjoen jokilaakson ja Lahelan pyöriteiden kautta Nahkelan kulttuurimaisemaan. Osuus on pituudeltaan noin 15 kilometriä.

RUOTSINKYLÄN TUTKIMUSMETSÄ

Ruotsinkylän tutkimusmetsä
Maisalantie 135, Tuusula
Korsontie 235, Tuusula

Ruotsinkylän tutkimusmetsässä on mahdollisuus tutustua rikkaaseen ja monipuoliseen metsäluontoon. Alueelta löytyy karuja avokallioita, tuoreita kuivia kangasmetsiä sekä esimerkiksi reheviä puronvarsilehtoja. Raition reitillä on QR-koodien taakse kätkeytyjä mobiilitehtäviä. Tehtäviin voi etsiä ratkaisuja ympäröivästä metsästä. Professorin Pytingin nuotiopaikalla on mahdollisuus pitää vaikka pieni hengähdystauko ja nauttia eväitä.

ANTTILAN TILAKESKUKSEN RANNAN PIKNIK-ALUE

Tähtientie, Tuusula

Tuusulanjärven rannalla sijaitsevan Anttilan tilakeskuksen ranta-alueelle on rakennettu piknik-alue, jolla on useita piknik-pöytiä ja kaksi monikäyttöistä grilliä esimerkiksi makkaran tai lettujen paistoon. Ruokailun lomassa voi ihaillla Tuusulanjärven kauniita rantamaisemia.

TUUSULANJÄRVEN LINTUVEDET

Tuusulanjärvi on todettu valtakunnallisesti arvokkaaksi lintuvedeksi, ja seurantatietoja löytyykin peräti 1940-luvulta lähtien. Tuusulanjärven seudulla pesii ja levähtää useita lintulajeja. Erityinen Natura-alue koostuu kolmesta erillisestä Tuusulanjärven vesi- ja rantakosteikkoalueesta. Linnuston kannalta Natura-alueen arvokkain osa on Tuusulanjärven pohjoispäässä Järvenpäässä. Linturannan ja järven pohjoispohjukan väliseltä alueelta on tavattu 46 pesivää lintulajia.

Järven pohjoispäästä löytyy lintutorni, jonne kuljetaan Harjuvaarankujalta alkavaa Joukon polun pitkospuureittiä pitkin.

Tekemistä Tuusulassa

Tuusulassa voit liikkua luonnossa itsellesi mieluisalla tavalla ja kokeilla uusiakin lajeja. Lumettomaan aikaan kuntoradat innostavat reippailemaan kävellen tai juosten, talvella ne tarjoavat hiihtomahdollisuuksia. Kannattaa ottaa suunta esimerkiksi Tuusulan urheilukeskukseen tai vaikka Jokelan maastopoluille. Maastopolut on tarkoitettu kaikille: maastopyöräilijöille, polkujuoksijoille, kävelijöille ja koiran ulkoiluttajille. Esimerkiksi frisbeegolfia pääsee pelaamaan useassa eri paikassa.

Tuusulanjärvellä ja sen ympäristössä voi myös harrastaa ympäri vuoden. Järven ympäri pyöräileminen on suosittu tapa tutustua maisemiin ja alueen nähtävyyksiin. Kesällä järvellä pääsee lisäksi kalastamaan ja soutamaan, melomaan, purjehtimaan ja uimaan. Talviaikaan järvi houkuttelee kävelijöitä, hiihtäjiä ja luistelijoita.

Pyöriä, veneitä, retkiluistimia, potkukelkkoja, lumikenkiä ja muita urheiluvälineitä voi vuokrata monesta pisteestä. Ostosmahdollisuudet, pakopelit, teatterit ja muut kulttuuritapahtumat sekä kattava ravintolavalikoima pitävät huolen, että Tuusulassa viihdytään säällä kuin säällä.

Tekemistä kesästä talveen.

PYÖRÄILE JÄRVEN YMPÄRI

Tuusulanjärven ympäri ehtii polkaista tunnissa, mutta reitillä voi halutessaan viettää koko päivän monille kohteille pysähdellen. Tie kulkee kauniissa kulttuurimaisemassa ja sen varrella on useita tunnettuja taiteilijakoteja, kahviloita ja ravintoloita. Puistoihin on mukava pysähtyä vaikka pikniktauolle.

Reitti on rengasmainen ja kulkee pääosin pyörätiellä tai rauhallisella museotiellä mukavan vaihtelevassa ympäristössä. Alueelta voi vuokrata polkupyörän, joten loma pyöräillen kulttuurimaisemissa on helppo toteuttaa.

Polkupyörrien vuokrauspisteet kesäaikaan: Tuusulanjärvellä polkupyöriä vuokraa kesäisin muun muassa Sportuna sportuna.fi.

Lisää tietoa palveluntarjoajista löytyy osoitteesta visittuusula.fi kohdasta Näe ja koe » Tekemistä

Pyörävuokraus onnistuu kesäkaudella myös Järvenpään taidemuseolta ja Taiteilijakoti Erkkolasta. Vuokraus tapahtuu aukioloaikoina museon pääsilylipulla tai Museokortilla. Tarkemmat tiedot löytyvät museoiden kotisivuilta jarvenpaantaidemuseo.fi ja erkkola.fi.

Alueen majoituspalvelut tarjoavat asiakkailleen pyöriä käyttöön.

Villa Tammikko vuokraa sähkömaastopyöriä villatammikko.fi.

VUOKRAA FATBIKE TAI LÄHDE OPASTETULLE RETKELLE

Maastopyörän selästä luonnon läheisyyden kokee aidosti. Laji sopii kaikille normaalikuntoisille ja pyöräilytaitoisille. Opastetulla safarilla saat vinkkejä maastoajoon kokeneelta oppaalta.

Gravelpyöräily eli soratiepyöräily tarjoaa hiukan enemmän vauhtia. Samalla pienillä maaseututeillä ja metsäautoiteillä saa yhteyden luontoon.

Reitti räätälöidään aina osallistujien toiveiden mukaan niin maastossa kuin gravelillakin.
fillarihemmo.com

TUTUSTU ULKOILU- JA MAASTOREITTEIHIN

Ulkoilu- ja maastoreittejä löytyy eri puolilta Tuusulaa ja ne on tarkoitettu kaikille kulkijoille: maastopyöräilijöille, polkujuoksijoille, kävelijöille ja koiran ulkoiluttajille. Reiteillä liikutaan jokamiesoikeuksien mukaisesti ja omalla vastuulla.

Tutustu esimerkiksi seuraaviin:
Alhon lammen kierros on metsässä, aivan lammen rannalla kulkeva helppokulkuinen polku Jokelassa. Koko per-

heelle soveltuvalta reitiltä löytyy Polku tarinaan -kylttejä ja tehtäväkortteja, joiden avulla, pääsee havainnoimaan, tutkimaan ja kokeilemaan erilaisia asioita luontoympäristössä.

Valaistu **Annivaaran lenkki** on muutaman kilometrin mittainen ja alkaa Annivaaran parkkipaikalta. Ulkoilureitti on esteetön, mutta sisältää muutaman jyrkemmän mäen. Reitin varrelta löytyy myös muita polkuja, joille kannattaa poiketa.

Joenvartta pitkin kulkeva **Syvänlahdenpuiston taidepolku** alkaa Kellokosken uimarannalta (Saunarannankuja) ja päättyy Omenalahden sillalle. Maastoltaan vaihtelevan, lyhyehkön polun varrella on tilataideteoksia sekä penkkejä.

Tutustu Tuusulanjärven ympäristöön ilmasta käsin!

RISTEILE TUUSULANJÄRVELLÄ

Saunalautta Toivo vuokrattavaksi seurueesi käyttöön Tuusulanjärveltä. Vietä kesäpäivää saunoen, uiden, rentoutuen paljussa tai grillailien kattoterassilla.
saunalauttatoivo.fi
saunalauttatoivo@gmail.com

Aurinkolautat MS Venny ja MS Aino vievät tarinallisille kulttuuriristeilyille Tuusulanjärvelle. Risteilyillä kuullaan musiikkia, runoja ja kokeiden oppaiden kertomia tarinoita alueen historiasta, kulttuurikohteista ja Tuusulanjärvellä vaikuttaneiden taiteilijoiden elämästä. Polkupyörällä liikkuvien on mahdollista ottaa polkupyörä kyytiin veneeseen. Tiedustelut ja varaukset sportuna.fi, sportuna@gmail.com.

Tuusulanjärven Lautta tarjoaa mahdollisuuden isommallekin joukolle juhlia, kokousta, muistella ja olla yhdessä. Halutessasi kuulet tarinoita ja historiaa sekä taiteilijayhdyskunnasta että sotilasperinteistä.

Tilaa esteettömällä lautalla on 65 hengelle, ja voit ruokailla samalla. Tee oma risteily tai anna meidän suunnitella.

tuusulanjarvenlautta@gmail.com,
0400 450810 tai [facebook.com/tuusulanjarvenlautta](https://www.facebook.com/tuusulanjarvenlautta).

LÄHDE KALAAAN TAI PILKILLE

Onkiminen ja pilkkiminen ovat jokamiehen oikeuksia, joihin ei tarvita lupaa. Muuta kalastusta varten jokaisen 18–64-vuotiaan on suoritettava valtion kalastuksenhoitomaksu. Läänikohtaisella viehekalastusmaksulla voi kalastaa heittokalastusvälinein yhdellä vavalla ja vieheellä myös Tuusulanjärvellä. Sellaiset kalastajat, jotka haluavat uistella useammalla kuin yhdellä vavalla tai kalastavat vain Tuusulanjärvellä, voivat lunastaa Tuusulanjärven yhteisten vesialueiden osakaskuntien yhteisluvan, joka oikeuttaa käyttämään kalastajaa kohti kolmea vapaa ja mahdollistaa kalastuksen pääosalla järveä.

RETKILUISTELE TAI HIIHDÄ JÄRVEN JÄÄLLÄ

Tuusulanjärvellä ja muualla Tuusulassa sijaitsevista laduista saat päivitettyä tietoa osoitteesta tuusula.fi/hiihtoladut. Tuusulan urheilukeskuksen monipuolisille laduille pääset osoitteesta Kilpailukuja 7, Tuusula. Latuja tehdään sääolosuhteiden mukaan myös Tuusulan golfkentälle ja eri puolille Tuusulaa. Erinomaisia latuja löytyy esimerkiksi Jokelasta (mm. Notkopuisto) ja Kellokoskelta (mm. Sairaalanpuisto).

Tuusulanjärvellä ylläpidetään talvisin matkaluistelurataa ja latuja. Järven jäälle pääsee helposti Hotelli Gustavelundista, Krapin Onnelasta, Sarvikallion näköalapaikalta ja Anttilanrannasta. Olosuhteet vaihtelevat järvellä joka talvi, joten kaikkia ylläpitäjien turvallisuusohjeita tulee noudattaa. Lisätietoja jääradasta löytyy osoitteesta tuusula.fi/matkaluistelu sekä Jäähavaintomiesten Facebook-sivulta facebook.com/jaahavaintomiehet.

VUOKRAA VÄLINEET HARRASTAMISEEN

Tuusulassa on vuokrattavana muun muassa polkupyöriä, soutuveneitä, kajakkeja ja sup-lautoja sekä retki-
luistimia, lumikenkiä ja potkukelkkoja.

Välineitä voi vuokrata esimerkiksi Sportunalta osoitteesta sportuna.fi tai Touhuxilta osoitteesta maastox.fi. Lumikenkiä ja Tentsile-telttoja voi vuokrata myös Metsänautilta osoitteessa metsanautti.fi.

Lumikenkiä ja Tentsile-telttoja vuokrattavissa villatammikko.fi.

Halosenniemessä on vuokrattavana soutuveneitä touko-lokakuussa.

Halosenniemi
Halosenniementie 4–6, Tuusula
Tiedustelut: 040 314 3466
Ei ennakkovarauksia

HEITÄ LÖYLYÄ RANTASAUNASSA

Saunasta suoraan veteen, ihanaa! Rentoudu rantasaunassa Tuusulanjärven maisemaa ihastellen. Tuusulanjärven rannalla on tarjolla useita vaihtoehtoja.

Hotelli Gustavelundin rantasauna ja tilaussauna
Kirkkotie 36, Tuusula
Kyöstinrannan rantasaunan löytyjen lämmön jälkeen voi vilvoitella terassilla ja pulahtaa ulkoporeammeeseen tai laiturilta Tuusulanjärveen uimaan. Hotellirakennuksessa on lisäksi kaksi porealtailla sekä tilavilla pukuhuoneilla varustettua tilaussaunaa.

Tiedustelut ja varaukset:
09 273 751
reception@gustavelund.fi

Krapin rantasauna

Krapin alue
Rantatie 2, Tuusula

Krapin monipuoliset saunat Tuusulanjärven rannassa tarjoavat mahtavat löylyt ja loisteliaat puitteet illanviettoon kaikenkokoisille ryhmille. Saunoista löytyy eri tasoisia varusteluita ja uinti-mahdollisuuksia ympäri vuoden.

Tiedustelut ja varaukset:
09 274 841,
myynti@krapfi.fi
krapfi.fi

Lammaskallion rantasauna tarjoaa idylliset puitteet pienehköille ryhmille. Talvisin myös avantouintimahdollisuus. Saunalle on myös mahdollista tilata ruokaa.

Tarkemmat tiedot ja varaukset:
lammaskalliontila.fi/fi_FI/rantasauna

MUITA TUUSULANJÄRVEN RANTASAUNOJA

Keuda
keuda.fi/palvelut/
kaikki-palvelut/kokousjatapahtuma-palvelut/rantasauna

STEP-koulutus
step.fi/rantasauna

PULAHDA UIMAAN

Päivitettyä tietoa alueen uimaran-
noista, uimapaikoista ja uimavesien
laadusta löydät uimarantakaudella
osoitteesta:
tuusula.fi/uimarannat.

Häkli, Nahkelantie, Tuusula
Häklin kesäkioski palvelee ja pu-
kuhuoneet ovat avoinna uimaran-
takaudella joka päivä kello 11–19
(säävarauksella).

Rusutjärvi, Hiekkarannankuja, Tuusula

Puomi on avoinna uimarantakaudella päivittäin kello 8–21, ja Rusutjärven kesäkioski palvelee lämpimillä säillä maanantaista perjantaihin kello 12–19 ja lauantaista sunnuntaihin kello 11–18. Pukuhuoneet pidetään avoinna säävarauksella.

Urheilukeskus, Kilpailukuja, Tuusula
Urheilukeskuksen lammen uima-
rannalla ei ole uima-
valvontaa.

Jokelan koulukeskuksen lampi, Jyväkuja, Tuusula

Kellokosken joenranta, Saunarannankuja, Tuusula

Uimapaikkojen vesien laatua ei ole luokiteltu eikä paikoissa ole uima-
valvontaa.

Tuusulan uimahalli, Rykmentintie 1, Tuusula

Tuusulan uimahallissa on kuusi uintirataa, joiden pituus on 25 m ja leveys 2,5 m/rata. Yksi radoista on varattu vesijuoksijoille. Lisäksi uimahallista löytyy vesiliikumäki, hyppyallas, lapsille kahluuallas ja altaita mm. terapia- ja opetuskäyttöön. Hallilla toimii kuntosali ja kahvila.

Lisätiedot: **040 314 3499** tai osoitteesta tuusula.fi/uimahalli

TALVIUINTIA TUUSULASSA

Tuusulasta löytyy useita talviuintipaikkoja:

Rusutjärven uimaranta, Hiekkarannankuja 30, Tuusula

Kellokosken joenranta, Saunarannankuja, Kellokoski

Jokelan Koululammen talviuintipaikka, Lammenkuja, Jokela

Hyrylän urheilukeskuksen lampi, Kilpailukuja, Hyrylä.

Talviuinnista löytyy lisätietoa osoitteesta tuusula.fi/talviuinti.

KÄY KEIKALLA KRAPIN PAJALLA TAI PELAA PAKOHUONEPELIÄ

Krapin Paja on kulttuuri- ja tapahtumatalo, jossa on tarjolla musiikki- ja teatteriklubeja sekä yksityisiä juhlia, kokouksia ja tapahtumia, ruokaa ja juomaa läpi vuoden.

Ohjelmistorungon muodostavat viikoittaiset yleisölle avoimet klubit ja esitykset. Kesäisin konsertteja ja tapahtumia järjestetään myös Krapin idyllisellä pihalla. Krapilta voi myös varata pakohuonepelin omalle ystävä- tai työporukalle.

Krapin, Rantatie 2, Tuusula
09 274 841 myynti@krapin.fi
krapinpaja.fi
kauppa.krapin.fi
kauppa.krapinpaja.fi

PELAA GOLFFIA TUUSULAN GOLFKLUBILLA

Tuusulan Golfklubi
 Golfkentän vaihtelevat puisto- ja metsämaisemat sekä monet vesi- ja hiekkasteet tarjoavat miellyttävän pelikokemuksen Tuusulanjärven kulttuuriympäristössä. Tuusulan Golfklubi

järjestää golfiin tutustumisia ja opetusta yksittäisille henkilöille ja ryhmille. Klubilla on myös minigolfrata. Kahvilaravintolan uudistetulla terassilla pääsee nauttimaan virkistäviä juomia ilta-auringossa, ja naapurissa sijaitsevat Krapin ja Gustavelund tarjoavat hienot puitteet majoittumiseen ja ruokailuun. Hotelleilta on saatavissa myös golfpaketteja.

Kirkkotie 51, Tuusula
020 734 9052
toimisto@tgk.fi, tgk.fi

HAASTA ITSESI URHEILUKESKUKSESSA JA VIETÄ AIKAA LÄHILIIKUNTAPAIKOISSA

Kilpakuja 7, Tuusula
 Tuusulan kunta kehittää Tuusulan urheilukeskuksesta monipuolista harrastus- ja vapaa-ajan aluetta. Urheilukeskuksesta löytyy ulkoilureittejä, hiihtolatuja, ampumahiihtostadion, jäähalleja, yleisurheilukenttä, lähiliikunta-alue, salibandyhalli, tennis-, padel-, squash- ja sulkapallohalli, jalkapallohalli, jalkapallonurmi, skeittiparkki, kuntoportaat ja frisbeegolf-rata. Voimisteluhallissa voi harrastaa

myös parkouria, ryhmäliikuntaa ja kuntonyrkkeilyä. Urheilukeskuksen lammella on uimaranta, ja lapsia ilahduttaa oma leikkipaikka. Alueelle on valmistunut mm. BMX-rata, voimistelu- ja mailapelihalli, uusia tenniskenttiä ja ulkopadelkenttiä. Vuoden 2025 alussa valmistuu uusi monitoimihalli. Tuusulan koulujen läheisyyteen on rakennettu monipuolisia ja erilaiseen liikkumiseen ja leikkimiseen soveltuvia lähiliikuntapaikkoja.

Löydät tietoja paikoista osoitteista tuusula.fi/urheilukeskus tuusula.fi/lahiliikunta tuusulanurheilukeskus.fi

OTA SUUNTA FRISBEEGOLFRADALLE

Kaikki Tuusulan frisbeegolfradat sijaitsevat puistoalueilla, jotka on tarkoitettu kaikenlaiseen liikkumiseen.

Frisbeegolfareiden tulee ottaa pelaessaan huomioon ympäristö ja muut alueella liikkujat. Roskien kerääminen ja asiallinen käytös kuuluvat pelaajien etikettiin rata-alueella.

Frisbeegolfradat Tuusulassa

- Rykmentinpuiston Frisbeegolfradat (Ford DiscGolfPark), Hyrylän Urheilukeskus, Kilpailutie, Tuusula
- Ristikiven Frisbeegolf (Ford Amateur DiscGolfPark), Ojakärsämäntie, Tuusula
- Jokelan frisbeegolfrata, Jyväkuja 13, Tuusula
- Kellokosken frisbeegolfrata, Kaarikuja, Tuusula
- Riha frisbeegolf, Pellavamäentie 15, Tuusula

Lisätiedot: frisbeegolfradat.fi

Tekemistä isoille ja pienille.

PELAA PADELIA!

Padel on hauska ja sopivan haastava laji kunnon kohottamiseen. Tuusulassa voit pelata padelia sisä- ja ulkotiloissa.

Padelkenttiä:

Tuusulan Urheilukeskus (Kilpailukuja 4), lue lisää tuusulanurheilukeskus.fi

Padel Tuusula (Moukarinkuja), lue lisää padeltuusula.fi

Padel Golf & Plaza (Högberginhaara 9), lue lisää padelgolfplaza.fi

VIERAILE KOTIELÄINTILALLA

Pieni Kotieläintila on Tuusulan Ruskelassa sijaitseva idyllinen maatila, jonka luonnonrauhassa asuviin eläimiin sinun on mahdollisuus tutustua. Kotieläintilalla viihtyy vaikka koko päivän. Alueella on Kahvila Onni, leikkipaikka, nuotiopaikka ja peltojen ympäri kiertävät kävelyreitit.

Pieni Kotieläintila ja Kahvila Onni
Santavillantie 78, Tuusula
Jonna Winqvist, 040 546 3070
info@pienikotielaintila.fi
pienikotielaintila.fi

OPASTETTUJA KIERROKSIA

Voit tutustua moniin kohteisiin omin päin ja oman aikataulusi mukaan. Käy esimerkiksi Kellokosken ruukin alueella - kävele patoaltaan ympäri ja kulje poluilla vanhan sairaalan ympäristössä. Lisävinkkejä löydät osoitteesta: virtuaalituusula.fi

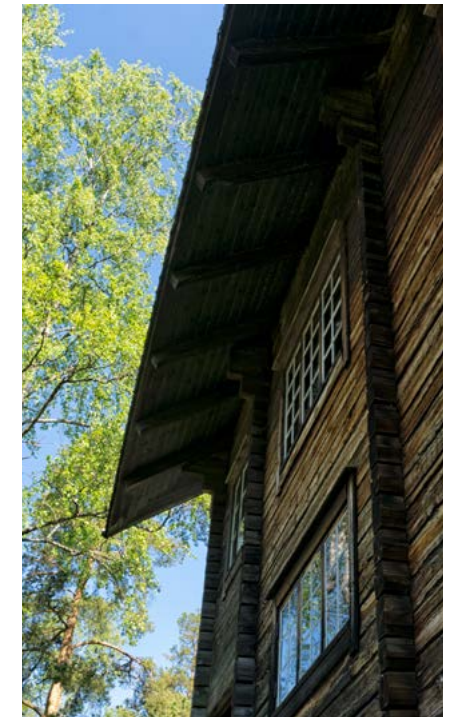
Metsänautin oppaan johdolla saat vinkkejä luonnon hyvinvointivaikutuksista. Retken aikana pääset nauttimaan

retkieväitä tulen äärellä. Päivän voi päättää tentsile-yöpymiseen. Lue lisää: metsanautti.fi

KULTTUURIOPASTUKSIA

Kulttuurikohteiden historia ja merkitys aukeavat uudella tavalla ammattitaitoisen oppaan johdolla. KS. myös englanniksi.

Tarja Vuokkovaara
tarja@kulttuurimatkat.fi
puh. 040 727 2535
kulttuurimatkat.fi

Syö, juo ja majoitu, tee ostoksia

HÄRMÄN RATI, LUOMURAVINTOLA, PIENPANIMO JA KAUPPA

Härmän Rati on moninkertainen Luomu SM -voittaja ja tarjoaa luomulounasta sekä ravintola- ja juhlapalveluja Järvenpään Vanhakylässä. Ratin päärakennus on kansakoulunakin toiminut kaksfooninkinen pohjalais-talo, joka on siirretty Järvenpään Alahärmästä. Ratilla tarjotaan noutopöydästä paikan päällä valmistettua ruokaa puhtaista ja laadukkaista luomuraaka-aineista. Yläkerrasta löytyy seitsemän tunnelmallista huonetta, joita voi vuokrata ympäri vuoden. Rati tarjoaa tilauksesta myös täyden palvelun juhla järjestelyjä.

Vähäjärvenkatu 1 A, Järvenpää
045 156 7666, 050 587 4541
info@harmanrati.fi
harmanrati.fi

KOIRAMÄEN PAJUTALLI

Koiramäen pajutalli on koko perheen idyllinen retkikohde Tuusulanväylän varrella. Pajutallissa voi tutustua minipossuihin ja kaneihin, vieraila pajupeikkojen peikkometsässä ja leikkiä

kahvilaa lastenaitassa. Myytävänä on tilalla viljeltyä pajua, myymälässä sisustustuotteita ja kahvilassa vanhan ajan herkuja.

Forsteninkuja 10, Tuusula
040 539 6641
paju@koiramaenpajutalli.fi
koiramaenpajutalli.fi

LASSILAN TILAN PIKKU PUOTI JA OSUUSKUNTA OMA MAA

Lassilan luomutila ja tilalla toimiva ruokaosuuskunta Oma Maa tunnetaan työstään kestävästä elämästä ja ekologisesta ruoantuotannosta. Pikkupuodissa on myytävänä muun muassa luomutuotteita ympäri vuoden. Valikoimissa on esimerkiksi kananmunia, ryynejä, härkäpapuja, mehuja ja käsintehtyä saippuaa. Ruokaosuuskunta Oma maan ruoka viljellään Lassilan tilalla. Tietoa osuuskunnan jäsenyydestä saat puodista. Oma Maa järjestää ryhmille ennakkotilauksesta luomulounaita, brunssseja ja peltojoogaa sekä vierailuja Lassilan tilalla suomeksi ja englanniksi.

Pajjalantie 341, Tuusula
050 547 9428 (Lassilan tila)
041 536 8183 (Oma Maa)
markku.lassila@pp.inet.fi,
toimisto@omamaa.fi
lassilantila.fi
omamaa.fi

LAMMASKALLION TILA

Lammaskallion tilalta voi ostaa karitsanlihaa, varata saunatiloja ja järjestää pieniä kokouksia. Tilaisuuksiin mahdollisuus varata ruoka- ja kahvitarjoilua.

Lammaskalliontie 87, Tuusula
marjo.paakki@oivalahituote.fi
lammaskalliontila.fi

Metsänautti ja Lammaskallion tila tarjoavat tentsile-elämyksen maaseudun rauhassa. Elämyksen eväät, päivällinen ja runsas aamupala tulevat Lammaskallion tilalta.

Elämykseen voit yhdistää Metsänautin villiyrttiopastuksen tai villiyrttjalkakylvyn Lammaskallion Tilalla.

Tentsile-elämyksiä järjestetään touko-syyskuun välillä.

Lammaskalliontie 87, Tuusula
jonna@metsanautti.fi
metsanautti.fi

MEMORIES MARIN PUTIIKKI

Tunnelmallinen sisustusputiikki Memories Marin Putiikki sijaitsee kauniissa maalaismiljöössä, vanhassa navetassa. Valikoimissa on uutta ja oikeasti vanhaa sisustustavaraa kotiin ja lahjaksi.

Rantatie 110 B, Tuusula
050 525 2193
memories@memories.fi
memories.fi

PYTINGIN PUOTI & VANHANKYLÄN KARTANO KAHVILA

Upea 1800-luvulla rakennettu Vanhankylän kartano on remontoitu vanhaan asuunsa. Kartanolla on kahvila-ravintolapalveluita ympäri vuoden, kesällä 2023 palvelemme joka päivä ja joka viikonlopulle keksimme jotain ohjelmaa. Kellariravintola on vuokrattavissa yksityistilaisuuksiin.

Kartanon pihapiirissä sijaitsevassa kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa Yläpytingissä on kädentaito-

myymälä Pytingin Puoti, jossa on myynnissä eri alojen käsityöläisten valmistamia uniikkeja tuotteita. Pytingin Kädentaitajat ry järjestää myös pienimuotoisia tapahtumia, työnäytöksiä, opastusta sekä käsityöpajoja. Ullakolla vaihtuvia näyttelyitä.

vanhiksenkartano.com
+358 50 502 3477
kartano@coolfest.fi

Pytingin Puoti
Stålhantentie 26, Järvenpää
044 331 8225
pytinginpuoti@gmail.com
facebook.com/pytinginpuoti

VILLA AHLBERG – LEHMUSVAARAN TILA

Pohjois-Tuusulassa Lehmusvaaran tilalla sijaitseva Villa Ahlberg on pala tuusulalaista maalaishistoriaa. Entinen pappilan torppa on nykyisin monipuolinen kokonaisuus maalauskulttuuria, tapahtumia ja juhlatiloja.

Kesäkahvila tarjoaa asiakkaille maakuelämyksiä oman puutarhan ja lähimetsän sadosta heinä-elokuussa.

Jugendhenkinen päärakennus vehreine pihapiireineen tarjoaa tilausravintolana idyllisen miljöön sekä yksityis- että yritystilaisuuksiin.

Pihapiirissä tilan vanhoilla laidunmailla kesäisin laiduntavat lampaat hoitavat alueen perinnemaisemaa.

Lehmusvaarankuja 90, Tuusula
040 7634004
info@villa-ahlberg.fi
villa-ahlberg.fi

VILLA COOPER

Villa Cooper sijaitsee Järvenpäässä Myllytiellä. Se on Lars Sonckin suunnittelema, 1904 rakennettu kansallisromanttinen hirsihuvila. Rakennusta ympäröi laaja puistomainen piha, jossa kaupunkilaiset voivat käydä vaikka piknikillä. Huvilan sisustus on matto- ja tekstiilitehtailija Edvard Cooperin ajoilta. Järvenpään Käsintekijät esittelevät huvilaa yleisölle ja myyvät siellä käsitöitä. Myynnissä on mm. kodintekstiilejä, neuleita, kynttilöitä ja koruja. Vapaa pääsy.

Myllytie 14
04410 Järvenpää
p. 09 279 3237

jarvenpaankasintekijat@gmail.com
villacooper.nettisivu.org
instagram.com/jarvenpaankasintekijat, **facebook.com/jarvenpaankasintekijat**

SOMIA LIVING

Inspiroiva myymälä Hyrylän keskustassa tarjoaa ihastuttavia sisustus- tuotteita, vaatteita, koruja ja herkkuja lahjaksi ja itselle.

Nappulakatu 1, Tuusula
miia@somialiving.fi
somialiving.fi

HOTELLI GUSTAVELUND, JÄRVENRANTATERASSI PRITSI JA RAVINTOLA INTO

Designhotelli Gustavelund on arkkitehtonisesti uniikki, suomalaista modernismia edustava rakennus. Hotelli on pullollaan taidetta ja vintage design -kalusteita. Rauhallista majoitustilaa on tarjolla 200 vieraille, ja ravintola Intossa valmistetaan päivittäin herkullisia annoksia kotimaisista raaka-aineista. Tarjolla on aamiaista, lounasta ja päivän annoksia. Järvenrantaterassi Pritsillä nautitaan raikkaita juomia idyllisissä maise- missa samalla kun kokit valmistavat maukkaita tarjoiluja kesäkeittiössä. Gustavelundin 30 kokoontumistilasta voi vuokrata kokous- tai juhlatilan kai- ken kokoisille seurueille ja kaikenlaisiin tapahtumiin.

Kirkkotie 36, Tuusula
09 273 751
majoitusvaraukset
reception@gustavelund.fi,
pöytävaraukset
hovimestari@gustavelund.fi,
sales@gustavelund.fi
gustavelund.fi

**Idylliä ja
hyvää ruokaa
upeissa
kohteissa.**

HOTELLI KRAPI, RAVINTOLA KRAPIHOVI JA KESÄRAVINTOLA MANKELI & AURINKOTERASSI

Ravintola Krapihovi vaalii ja luo suomalaista ruokaperinnettä idyllisessä huvilaympäristössä. Krapin pitopöydällä on satavuotiaat perinteet. Suomalaista ruokavuotta vaalitaan viidessä vuodenajassa. Kesä- ja tilausravintola Mankelista löytyy sisätilojen lisäksi patio ja terassi. Ohjelmaa tarjoavat Krapin Paja ja Krapin kesäteatteri. Hotelli Krapin huoneet sijaitsevat Krapin ja Onnelan alueilla. Hotellissa on tilaa 160 vieraille. Krapilla vieraat majoittuvat yli sata- vuotiaan tiilinavetan 26 modernissa, maalaisromanttisessa huoneessa. Krapin Onnelan alue sijaitsee Rantatien varrella 800 metriä Krapilta. Rakennukset muodostavat viihtyisän järven ympäröimän pihapiirin. Onnelassa on kaksi majoitusrakennusta ja näissä yhteensä 35 huonetta. Huonemajoituksen lisäksi rantatör- mällä sijaitseva Männistön mökki ja Elvilä tarjoavat yksilöllistä mökki- majoitusta rauhallisella näköalalla yli Tuusulanjärven. Kesäaikaan Krapilla yövytään myös pihapiirin aitassa kokemassa kesäyön taikaa.

Onnelan alueen palvelut ovat olleet osa Krapin kokonaisuutta vuoden 2020 alusta alkaen.

Rantatie 2, Tuusula
09 274 841
myynti@krapi.fi
krapi.fi

RAVINTOLA KERHO

Keskellä Hyrylää sijaitsevan historiallisen Kerhon jyvät tiiliseinät kätkevät sisäänsä rennon ravintolan. Tähän Kerhoon saat tulla syömään hyvin joko rennosti bistron tiskillä tai kaavan mukaan salissa. Voit myös piipahtaa lasilliselle, pullakahville tai tilata ruokaa mukaan. Nauti elämästä Kerhon tapaan!

Kerhon puodista löydät myös parhaat tuliaisat, mm. Kerhon erikoispaahdetut kahvit ja lähituottajien herkut macaronsseista hilloihin, craft-limuihin ja -oluisiin sekä käsintehtyihin makeisiin.

Kerhossa voi järjestää upeat juhlat jopa sadalle vieraille. Historiallisen kaunis rakennus tarjoaa toimivan miljöön, ja kokenut henkilökunta luo tilaisuuden luonteeseen sopivan tunnelman.

Tykkitie 1, Tuusula
010 231 2750
info@kerho.fi
kerho.fi

LOTTAKANTTIINI

Museokahvila Lottakanttiini tunnetaan nostalgisesta tunnelmasta, herkullisista keittolounaista ja tuoreista leivonnaisista, joita voi nauttia myös kesäterassilla puutarhaa ihaillessa. Tiloissa voi järjestää erilaisia yksityislaisuuksia kokouksista syntymäpäiväjuhliin.

Lottamuseo, Rantatie 39, Tuusula
09 274 1077
info@lottamuseo.fi
lottamuseo.fi

VILLA TAMMIKKO

Loma- ja juhlahuvila Villa Tammikossa voit lomailla, retkeillä ja viettää perhejuhlia. Päärakennuksen kolme makuuhuonetta ja saunatupa majoittavat 10 henkilöä. Kesällä on lisämajoitustilaa aitoissa. Juhlatilaa on 40 henkilölle. Puulämmitteisen pihasaunan ulkoporeallas on varattavissa ympäri vuoden.

Tammikon Tallissa voi järjestää kesäjuhlat 60 hengelle. Tammikon Tupa on moderni saunallinen neljän hengen mökki.

Vuokraamme myös sähkömaastopyöriä!

Maisalantie 237, Tuusula
050 355 8492, 050 366 7464
info@villatammikko.fi
villatammikko.fi
Instagram: @villatammikko

KAHVILA AULIS, AINOLA

Arkkitehti Aulis Blomstedtin suunnittelema talonmiehen asunto on kunnostettu kahvilakäyttöön. Kesäaikaan palveleva kahvila löytyy Ainolan sisääntulon yhteydestä. Kahvila ottaa vastaan ryhmävarauksia sähköpostitse osoitteessa aulis@ainola.fi.

Ainolankatu 1, Järvenpää
040 838 4676
aulis@ainola.fi
ainola.fi

RAVINTOLA TIILITEHDAS

Ravintola Tiilitehdas on elävä kulttuuri-keskus ja omaehtoinen kesäravintola Jokelan vanhalla tiilitehtaalla. Kesällä tiilitehtaan puutarha täyttyy jännittävästä konserteista, taidenäyttelyistä ja teatterista. Toimintaa pyörittää Jekky Ry Jokelan Elävän Alakulttuurin Kehitysyksikkö.

Nukarintie 3, Jokela
ravintolatiilitehdas.com

KINUSKILLA

Kinuskillalla on tämän päivän urbaani maaseutukahvila, joka sijaitsee vuonna 1897 rakennetun makasiinin tiiliseinien kätköissä Kellokoskella Tuusulassa. Lounaskahvila ja pienleipomo ovat toimineet ruukin sydämessä vuodesta 2011 alkaen.

Vanha Valtatie 190, rak 2, Kellokoski
kinuskilla.fi

STEP-KOULUTUKSEN MAJOITUS JA MATKAPARKKI

Tuusulanjärven rannalla ja Ainolan naapurissa sijaitsevalla STEP-koulutuksen kampuksella voit ruokailla sekä majoittua.

Kesäaikaan kampusalueelta on mahdollisuus varata myös matkaparkki matkailuautolle tai -vaunulle.

Järvenpääntie 640, Järvenpää
myynti@step.fi
p. 040 351 8451
step.fi/palvelut

Muuta

KESÄTEATTERIA TUUSULASSA

JOKA-TEATTERI
(Jokelan Karjala-Seura ry)
Siljalantie 2, Jokela
jokateatteri.fi

MIKÄ MIKÄ TEATTERI
Teatteri Mesta, Kievarintie 17, Tuusula
Pajalan teatterilato, Hankkijantie 6,
Tuusula
mmteatteri.com

TEATTERI KUUSTOISTA
facebook.com/TeatteriKuustoista

TEATTERI SISAR
Jokela
teatterisisar.fi

TUUS-TEATTERI
(Tuusulan Nuorisoseura ry)
Nuorisoseurantalo Väinölä,
Kirkkotie 6, Tuusula
facebook.com/TuusTeatteri

KESKI-UUDENMAAN TEATTERI KUT

Keski-Uudenmaan Teatteri KUT on alueen ainoa ammattiteatteri, jonka toiminta-ajatuksena on tarjota ammattiteatteria omissa kotikaupungeissaan. Esityspaikkoja Keravalla ovat Keski-Uudenmaan Teatteri (ent. Teatteritalo) ja Keuda-talon Kerava-Sali, Tuusulassa Krapin kesäteatteri ja Kulttuuritalo Monio. Katso ohjelmisto teatterin verkkosivuilta.

Keski-Uudenmaan Teatterin toimisto
Kultasepänkatu 4, Kerava
09 2735 4000, info@kut.fi, kut.fi

KULTTUURITALO MONIO

Hyrylän keskustassa sijaitsevan Monion modernit ja muunneltavat tilat tarjoavat mahdollisuuden monipuolisten kulttuurielämysten kokemiseen konserteissa, teatteriesityksissä ja näyttelyissä.

Pataljoonantie 6, Tuusula
tuusula.fi/kulttuuritalomonio
tapahtumat.tuusula.fi/monio

Monipuolisia
kulttuuri-
elämyksiä

TUUSINFO – KESKITETTY ASIAKASPALVELU

Tuusulan kunnan keskitetty asiakaspalvelu Tuusinfo palvelee myös matkailijoita. Asiakaspalvelupisteestä saa palvelua mm. HSL-asioihin ja -lippuihin liittyen.

Sähköposti: tuusinfo@tuusula.fi
Puhelinnumero: 09 8718 3070

HYRYLÄN PALVELUPISTE

Tuusulan pääkirjaston rakennus (Autoasemankatu 2, 04300 Tuusula)

Aukioloajat:

Maantantaista tiistaihin klo 8–18

Keskiviikosta torstaihin klo 8–16

Perjantaisin klo 8–12

JOKELAN PALVELUPISTE

Jokelan kirjaston rakennus (Keskustie 20, 05400 Jokela)

Aukioloajat:

Keskiviikkoisin klo 10–17

KELLOKOSKEN PALVELUPISTE

Kellokosken kirjaston rakennus (Kuntotaival 2 B, 04500 Kellokoski)

Aukioloajat:

Torstaisin klo 10–17

17.6.–31.7. Hyrylän palvelupiste on avoinna ma-to klo 8–15 ja pe klo 8–12.

Jokelan ja Kellokosken pisteet ovat kesätauolla 14.6.–31.7.

Kesäkuussa viikoilla 23 ja 24 Jokelan palvelupiste on auki klo 10–16 ja Kellokosken palvelupiste klo 10–17.

visittuusula.fi
tuusula.fi

KOKO TUUSULAN YHTEINEN TAPAHTUMAKALENTERI
tapahtumat.tuusula.fi

TUUSULA